

Jegyzőkönyv

az „Erdélyi Múzeum-Egylet“ orvos-természettudományi szakosztályának 1904. évi márczius 17.-én d. u. 5 órakor, az „Élettani intézet“ tantermében tartott közgyűléséről.

Jelen vannak LÖTE JÓZSEF dr. elnökön kívül a tagok közül 38-an.
Elnök a következő szavakkal nyitja meg a közgyűlést:

Az elmúlt szakosztályi év tudományos élete folyásában annyiban mutatkozik eltérés a korábbiakéhoz képest, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók városunkban megtartott XXXII. vándorgyűlése tudományos ülésein szakosztályunk tagjai közül többen vettek részt dolgozataikkal. S jöllehet ezeknek a dolgozatoknak legalább egy része másutt jelent meg, mindazáltal Értesítőnk 1903. évi kötete jóval meg fogja haladni a tavalyinak terjedelmét, a 40 ívet: az ezután megjelenő term.-tud. III-ik füzet jóformán egészen ráadás lesz. Fájdalom, hogy a tudományos irodalmi föllendüléssel pénzügyeink javulása nem párhuzamos. A technikai okokból mostanig késett orvosi III. és a sajtó alatt levő természettud. III. füzet hozzávetőleges költségei mintegy 1300 K. összeggel terhelik meg ez új szakosztályi év költségvetését, pedig a szerzői és szerkesztői tiszteletdíjak az 1901. márcz. 21-iki választmányi határozat értelmében jelentékenyen megcsökkentve jártak ki az idén is. Szóval, szakosztályunk tudományos munkássága kinötte eddigi köntösét. S pedig nem hogy bővebbet és fényesebbet várhatna helyette, hanem inkább arra kell elékészülnie, hogy még a mostaninál is fogyatékosabbra szorúl, legalább egyelőre. U. i. már évek óta meg-megújúl a panasz az anyaegyesületben a tárák igazgatóinak jelentéseiben, hogy az amúgy is jelentékenyen megapadt jövedelemből a szakosztályok segítése miatt nem jut elég a tárák gyarapítására és a szerzett anyag megfelelő feldolgozására. A szakosztályok terhétől való szabadulás vágya végre egy alapszabály-tervezetben testesült meg, a mely új szervezetet kíván adni az anyaegyesületnek, természetesen a szakosztályok nélkül. Egyelőre ugyan elmúlt a veszedelem, legalább az új szakosztályi évet nem fenyegeti. De mindenesetre bizonytalan a szakosztály sorsa, a mennyiben a dolog az anyaegyesülettel való kapcsolatot illeti. Készüljünk hát új szervezkedésre abban a tudatban, hogy az anyaegyesület kötelékéből kiváltan kell majd megélnünk.

És most melegen üdvözlöm a Tisztelt Tagtársakat, a közgyűlést ezenel megnyitom.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére SZÁDECZKY GYULA dr. és RIGLER GUSZTÁV dr. tagtársakat kéri föl, majd felhívja JAKABHÁZY ZSIGMOND dr.-t, hogy a titkári jelentést terjessze a közgyűlés elé.

I. Titkári jelentés.

Szakosztályunknak múlt évi működését feltüntető titkári jelentésemet van szerencsém az alábbiakban összefoglalva a t. szakosztályi közgyűlés elé terjeszteni.

Szakosztályunk a múlt évi közgyűlés napjától — április 21-étől — kezdve a mai napig 10 szakülést tartott. E felolvasó ülések közül 8 orvosi, 2 pedig természettudományi volt. Az orvosi szakülések közül az 1903. május 16-iki ülést a törvényszéki orvostani intézetben, a többit a belgyógyászati klinika tantermében tartották, a természettudományi szakülések pedig a természettani intézet tantermében folytak le.

Orvosi szakülések.

1903. április hó 3.-án.

1. BRANDT JÓZSEF tnr.:
 - a) egy beteget mutat be, a kinek duodenumából egy tífis távolított el;
 - b) echinococcus esetet demonstrál.
2. HEVESI IMRE dr.: Az inátültetés sikerét mutatja be operált esetein.
3. KUGEL EDE dr.: „Ovariectomia terhesnél“ czímen tart felolvasást.
4. VESZPRÉMI DEZSŐ dr.: Hevny fehérvérűségnek egy olyan esetéről számol be, a melynél a helyes diagnosis csak a szövettani vizsgálat után derült ki.
5. GÓTH LAJOS dr.: „Sajátságos bőrbántalom terhesnél“ czímen értekezik betegbemutatással kapcsolatosan.

1903. május hó 9.-én.

1. PARÁDI FERENCZ dr.: Egy súlyos icthyosis esetet mutat be.
2. BORBÉLY SAMU dr.: „100 sérvműtét resultatuma“ czímen értekezik.
3. LECHNER KÁROLY tnr.: „A reflextypusok. Psychophysiologiai megjegyzések dr. HEVESI-nek az inátültetésokról szóló előadása kapcsán támadt eszmecsoréhez“ czímen tart előadást.

1903. évi május hó 16.-án.

1. PATAKY JENŐ dr.: felolvassa „Adatok a magyar ifjak orvosnevelésének történetéhez“ czímű dolgozatát.
2. JANCÓ MIKLÓS dr.: „Adatok a typhus bakteriologiai kórismezéséhez“ czímmel tart előadást.

1903. évi június hó 12.-én.

1. NAGY LAJOS dr. egy méhen kívüli terhes nőnek méhét és adnexáit mutatja be.
2. BORBÉLY SAMU dr. beteget mutat be.
3. VERESS ELEMÉR dr.: „Színkeverés a szemnek színes eltérése révén” czímmel tart előadást.
4. LÓTE JÓZSEF dr.: Jelentést tesz a helybeli egyetemi ált. kór- és gyógytani intézetben folyó, a kísérleti veszettségre vonatkozó vizsgálatairól.
5. KONRÁDI DÁNIEL dr.: a) „Betegségokozó bakteriumok élettartama vízben; b) Typhusbacillusok kimutatása kútvízben” czímen tart előadást.

1903. évi október hó 30.-án.

1. SZILÁGYI GYÖRGY dr.: Az osteomalaciának egy ritkább esetét mutatja be.
2. ELFER ALADÁR dr.: Mitralis stenosis és baloldali recurrens bénulás esete.
3. GÁMÁN BÉLA dr.: Mycosis tonsillae lingualis esetet,
4. KOZMA IMRE dr. pedig egy primigravidát mutat be, a kinél a terhesség alatt fejlődött condyloma acuminatakból álló tömeg az egész vulvát és a gátat fedi.
5. REINBOLD BÉLA dr.: A MOLISCH—UDRÁNSZKY-féle α -naphtholkénsav reakcióról szóló dolgozatát olvassa föl.

1903. évi december hó 4.-én.

1. BORBÉLY SAMU dr.: Spina bifida esetet mutat be.
2. SZABÓ DÉNES tanár: Egy kemény fibromának bizonyított 3400 gm. súlyu daganatot mutat be, a melyet hasmetszés útján távolított el.
3. VERESS ELEMÉR dr.: „Megjegyzések a látással kapcsolatos szétsúgárázás természetére vonatkozólag” czimű dolgozatát olvassa föl.
4. Ugyancsak VERESS ELEMÉR dr. szól röviden a látóterek vetélkedésének egy példájáról.

1904. évi februárius hó 12.-én.

1. HEGYI MÓZES dr.: A thyreoidin hatását crotinismusnál és paizsmirigyhíánynál demonstrálja, 2 beteg bemutatásával.
2. CSIKI MIHÁLY dr.: Lichen ruber planusban szenvedő beteget mutat be.
3. DEMETER GYÖRGY dr.: Inoperabilis szemhéjrákban szenvedő beteg Röntgen sugarakkal való kezelésének eredményét mutatja be egy betegen.
4. HEVESI IMRE dr.: a) Az ináültetésnél szerzett újabb tapasztalatairól szólva, idevonatkozó beteget mutat be.
b) „A lúdtalp műtétének kiegészítéséről”.
5. ELFER ALADÁR dr.: Az infantilismus egy esetét mutatja be.
6. JANCsó MIKLÓS dr. egy beteget mutat be nagy aneurysmával az arcus aortaen.

1904. évi márczius hó 4.-én.

1. VESZPRÉMI DEZSŐ dr.: Velezületett gümőkór esetéről tart előadást.
2. BORBÉLY SAMU dr.: I. Bemutatók a sérvsebészet köréből, a) szabadsérv által előidézett vermiformis gyulladás, féregnyújtvány kiirtás : b) az üszkös sérvök köréből ezímen referál eseteiről s aztán II. epekő miatt végezett primaer epehólyag metszés esetét mutatja be.
3. HEVESI IMRE dr.: Világira hozott esipőizületi ficzam kezeléséről szólva, betegeket mutat be.
4. VERESS ELEMÉR dr.: „Adatok az izommerevedés lefolyásának ismeretéhez“ ezímen ismerteti dolgozatát.

*Természettudományi szakülések.**1903. évi május hó 15.-én.*

1. FÖRSTER LAJOS dr.: „Kísérleti adatok a perturbatio elméletéhez“ ezímen értekeznek.
2. KONTESVELLER KÁROLY dr.: a) „Az Aromás aminek oxygen felvevő képessége“ és b) „A lygosin-natrium, mint alkaloida kémszer“ ezímen tart előadást.
3. GYÓRFFY ISTVÁN: „Néhány adat a növényteratológiából“ ezími dolgozatát olvassa föl.

1903. évi december hó 11.-én.

1. KLUG LIPÓT dr.: A kúpszelet, mint geometriai hely.
2. SZÁDECZKY GYULA dr.: „A Vlegyásza—Biharhegység kitorési tömegének folytatása a nagybárodí rhyolithban és
3. OROSZ ENDRE „Őslénytani adatok az erdélyi medence területéről“ ezímen tartanak előadást.

A választmány működése.

Szakosztályunk a lefolyt szakosztályi évben 3 választmányi ülést tartott és pedig 1903. év június hó 14.-én, 1903. november 19.-én, 1904. márczius hó 5.-én. Ez üléseken választmányunk a szakosztály ügyvitale érdekében a következő intézkedéseket hozta:

1. Megválasztotta 1903. évre a szerkesztőket, illetve az előbbi évi szerkesztőket fölkérte a füzetek további szerkesztésére és így az orvosi szak füzeteinek szerkesztője továbbra is SZABÓ DÉNES tnr., a természettudományi füzetek szerkesztője pedig FABINYI RUDOLF tanár maradt.
2. Az „Erdélyi Múzeum“ igazgató-választmányába a szakosztály képviseletére PFEIFFER PÉTER dr. és RUZITSKA BÉLA dr. választmányi tagokat küldi ki. Az elnök és titkár hivataluknál fogva tagjai az igazgató-választmányoknak.
3. Választmányunk 1903. évre is érvényben tartotta az 1901. évi

választmány azon határozatát, hogy a szerzői és szerkesztői tiszteletdíjak az előbbi évek leszállított díja mellett számíttassanak.

4. E határozatokon kívül a szerkesztők jelentést tettek az egyes választmányi üléseken az „Értesítő“ füzeteinek állásáról, az abban közlendő dolgozatokat bejelentették és ismertették; tárgyalta a választmány a titkár jelentéseit és történtek tagajánlások.

A pénztár állása.

Bevételek 1903. évi december 31.-ig.

Múzeum-Egyleti átalány	4400—	kor.
Tagdíjakból befolyt	1121.60	„
Összesen	5521.60	kor.

Kiadás 1903. évben:

1902. évi túlkadás fedezésére	1524.82	kor.
A füzetek nyomdai költsége	1684.88	„
Szerzői és szerkesztői tiszteletdíjak	1276.07	„
Klischékért	270.70	„
Meghívók, czimszalagok	122.50	„
Vidékre küldött füzetek postai költsége	112—	„
Külföldre küldött füzetek postai költsége	68.90	„
Titkári tiszteletdíj	250—	„
Szolga fizetése	120—	„
Papirkereskedő számlája	25.80	„
Szolgálatokért	20.—	„
Utalványok kiváltása	4.12	„
Apró kiadások, levelezés	4.60	„
Összesen	5484.39	kor.
Pénztári maradék tehát	37.21	kor.
A Markusovszky-féle alap 1903. decz. 31.-én kama- taival együtt	150.20	kor.

A föltüntetett csekély pénztári maradékkal szemben teherképpen áll fönn még az 1903. évi III-ik orvosi és III-ik természettudományi füzeteknek nyomdai és szerzői költsége.

Várandsága van szakosztályunknak tagsági díjban helyi tagoktól 45 korona, a vidékiektől 540 korona.

Az Értesítő terjedelme és tartalma.

A lefolyt szakosztályi évben Értesítőnknek 4 füzete jelent meg és pedig úgy az orvosi, mint a természettudományi szak füzeteiből az I—II-ik külön-külön egybefoglalva.

Az orvosi összefoglalt füzet 12 iv magyar és majdnem négy teljes iv Revue tartalommal jelent meg. Közölve van benne 5 szerző 6 eredeti dolgozata, a szakülések jegyzőkönyvi kivonata, a közgyűlés jegyzőkönyve és a tagok névsora.

A természettudományi szak összevont füzete 9 iv magyar és 3 iv Revue tartalommal jelent meg, 4 szerző 5 eredeti dolgozatát közli s ezenkívül a Múzeum-Egylet táiról szóló jelentéseket és a természettudományi szakülések jegyzőkönyvi kivonatát.

Tagok száma.

Szakosztályunknak a lefolyt szakosztályi év végén, a közgyűlés napján 331 tagja van. E tagok közül 192 helybeli, 139 pedig vidéki. Tehát 1-el kevesebb, mint a múlt évben, daczára az ez évi 17 új tag belépésének. A tagok számában beállott ezen apadás szorosán összefügg azon körülménnyel, hogy ez évben ismét szükségessé vált a hátralékos tagdíjak beküldésének megsürgetése s az e czélből szétküldött fölszólításra 9 szakosztályi tag jelentette be kilépését. VÁLYI ELEK esperest és KARDOS SAMU dr. ügyvédet pedig a halál ragadta ki soraink közül.

Kilépésüket dr. WINKLER GYULA, TÉGLÁS GÁBOR, TOMCSIK JÓZSEF, SZOLGA FERENCZ, KISS TAMÁS, dr. KOROM LAJOS, KONDOR MIKSA, dr. FELDMANN IGNÁCZ és dr. BÁLINT SÁNDOR jelentették be.

E veszteséggel szemben a szakosztályi év folyamán 17 új tagot nyertünk és pedig 14 helyit és 3 vidékit, a kik kettő kivételével egyúttal muzeumi tagok is. Új vidéki tagokul dr. IMRE JÓZSEF főorvos, gr. BÁNFFY GYÖRGY, MAKRAY LÁSZLÓ, KONTESVELLER KÁROLY, VERESS ENDRE, dr. ZAKARIÁS JÁNOS jelentkeztek, helyi tagságra pedig dr. BORBÁS VINCZE, KOMÁROMI ANDOR, dr. SZÁDECZKY BÉLA, SEPRÓDI JÁNOS, dr. TUCSEK SÁNDOR, dr. MENYHÁRT GÁSPÁR, WEISZ MÓR, NEMZETI KASZINÓ, dr. IMRE SÁNDOR, HEGYESI VILMOS és KOVÁCS KÁLMÁN kért fölvételt.

A mondottakon kívül a tagok névsorában még az a változás állott be, hogy dr. BATHORY ENDRE és dr. SCHWARZ AURÉL helyi tagból vidékivé lett.

Csereviszony.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya 33 hazai és 91 külföldi tudományos társulattal áll csereviszonyban. E társulatok közül 3-nak csak az orvosi, 46-nak csak a természettudományi, 75-nek pedig úgy az orvosi, mint a természettudományi füzetet küldi szakosztályunk.

Cserepéldányképen a lefolyt szakosztályi évben a titkári hivatalba 72, részint vaskos kötet, részint füzetes kiadás érkezett be, a melyek rendezés után az Erdélyi Múzeum-Egylet könyvtárának adattak át. Daczára annak, hogy minden szétküldött füzetünkhöz fölszólítást csatoltunk a cserepéldányoknak egyenesen a muzeumi könyvtárba való küldését kérve, mégis a kiadványok, a mint látható, jó részben szakosztályunknak címezve érkeznek be.

Az a körülmény, hogy a füzetek egyrésze a könyvtárba, másrésze a szakosztály titkári helyiségébe érkezik, a kiadványok beérkezésének ellenőrzését s a meg nem érkezett füzetek megreklamálását megnehezítette. E bajon a Muzeum-Egylet igazgató-választmánya gyökeresen segített az által, hogy elfogadva az e tárgyban kiküldött bizottság javaslatát, a cserepéldányok ezutáni kezelését egészen a Muzeum-Egylet könyvtárának igazgatójára bízta.

Jelentésem tudomásul vételét kérve, vagyok a t. szakosztálynak alá-
zatos szolgálója

dr. JAKABHÁZY ZSIGMOND,
szakosztályi titkár.

II. Pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az Erdélyi Muzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályának választmánya megbízásából a szakosztály pénztárát f. évi márczius hó 7.-én megvizsgálván, erről a következőkben számolunk be:

Bevétel volt 1903. évben	5521'60 kor.
Kiadás „ „ „	5484'39 „
Átvitel az 1904. évre	37'21 kor.

*

A MARKUSOVSKY-alap 1903. évi kamataival együtt 150'20 kor., a mely összeg a 3256. sz. betéti könyvben van elhelyezve.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy dr. JAKABHÁZY ZSIGMOND titkár-pénztáros úrnak a felmentést az 1903. évre megadni és buzgó, pontos működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazni kegyeskedjék.

A t. közgyűlés alá-
zatos szolgálója:

Kolozsvárt, 1904. évi márczius hó 7.-én

dr. KONRÁDI DÁNIEL,

dr. SZÁDECZKY GYULA,

mint a pénztárvizsgáló-bizottság tagjai.

III. Tisztújítás.

Elnök fölhívja a közgyűlést, hogy az ügyrend 7-ik §-a értelmében a szakosztálynak új titkárárt válassza meg. Az elnökre, a ki e cyclusban a természettudományi alszaktól, — az alelnökre, a ki az orvosi alszaktól választandó és a titkárra, a ki tetszés szerint az orvosi vagy természettudományi alszaktól választandó, — a szakosztály összes tagjai szavaznak. Ez után mindkét alszakon 4—4 választmányi tag és egy-egy szakjegyző választandó. E tagok választásánál csak az illető alszakba tartozó tagok szavazhatnak. Megjegyzi végül, hogy az alapszabályok értelmében a lelépő titkár újra választható.

Szavazatszedőkül az orvosi alszakban dr. ÁKONTZ KÁROLY, dr. KONRÁDI DÁNIEL és dr. BORBÉLY LÁSZLÓ tagtársakat, — a természettudományi alszakban pedig dr. NYIREDY GÉZA, dr. RUZITSKA BÉLA, dr. ORIENT GYULA tagtársakat kéri föl.

Szabó tanár megemlíti a szakosztály válságos helyzetét s a mint már az elnöki megnyitóban is jelezve volt, az anya-egylet meg akarja szüntetni szakosztályait. Igaz, hogy egyidőre az igazgató-választmány nem fogadta el az alapszabályoknak azon módosítását, a mely a szakosztály kikapcsolásában találja eszközét a muzeumok föllendülésének, de hogy a viszonyok hogyan alakúlnak, már a legközelebbi jövőben, azt ma nem tudhatjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy szakosztályunkra válságos év vagy évek következnek és szakosztályunknak érdekében van e fordulóponton, hogy a választás alkalmával oly tagokból alakítsa meg tisztikarát és választmányát, a kik ismerősök a viszonyokkal és a kik tudják és akarják a szakosztály érdekét védelmezni. Épen azért Szabó tanár azt ajánlja, hogy elnöknek kérje föl a szakosztály Fabinyi Rudolf tanárt, alelnöknek Purjesz Zsigmond tanárt, titkárnak pedig a régi titkárt, Jakabházy Zsigmond drt.

Miután a választmány Szabó tanár indítványát egyhangulag elfogadta és miután az ajánlottak mindenike köszönettel fogadta a megtisztelő megválasztást, Löte tanár elnök a jövő két évre elnöknek Fabinyi Rudolf tanárt, alelnöknek Purjesz Zsigmond tanárt, titkárnak Jakabházy Zsigmond dr-t jelenti ki és a 4—4 választmányi tag, valamint a két szakjegyző megválasztásáig az ülést felfüggeszti.

A szavazás bevégezése után elnök ismét megnyitja az ülést s fölkéri a szavazatszedő bizottságokat jelentésük megtételére. Ákontz Károly dr. jelenti, hogy az orvosi alszagnál választmányi tagságra beadott összesen 26 szavazat, ebből kapott Szabó Dénes tanár 25-öt, Lechner Károly tanár 24-et, Löte József tanár 22-öt, Ákontz Károly dr. 17-et, Hoór Károly tanár 12-öt, Marschalkó Tamás tanár 2 szavazatot.

A szakjegyzőségre beadott 24 szavazat, a melyet mind Konrádi Dániel dr. kapott. Elnök a szavazás eredménye alapján Szabó Dénes tanárt, Lechner Károly tanárt, Löte József tanárt és Ákontz Károly dr-t az orvosi alszak választmányi tagjainak, Konrádi Dániel dr-t pedig szakjegyzőnek enuniciálja.

Nyiredy Géza dr. jelenti, hogy a term.-tudományi alszagnál beérkezett 12 szavazat, ebből Szádeczky Gyula tanár kapott 11-et, Pfeiffer Péter dr. 10-et, Nyiredy Géza dr. 9-et, Ruzitska Béla dr. 8-at, Borbás Vincze dr. 4-et, Klug Lipót tanár és Farkas Gyula tanár 2—2-öt, Vályi Gyula és Apáthy István tanárok 1—1 szavazatot.

A szakjegyzőre beadott 11 szavazat közül 10 Orient Gyula dr-ra, 1 pedig Ruzitska Béla dr-ra esett.

Elnök e jelentés alapján választmányi tagoknak Szádeczky Gyula tanárt, Pfeiffer Péter dr-t, Nyiredy Géza dr-t, Ruzitska Béla dr-t, szakjegyzőnek pedig Orient Gyula dr-t jelenti ki.

Indítvány hiányában elnök bezárja az ülést.

Hitelesítjük :

Dr. Rigler Gusztáv.

Dr. Szádeczky Gyula.

Jegyezte :

Dr. Jakabházy Zsigmond,

szakosztályi titkár.